

Научна автобиография

1. Област на научна квалификация

8.4. Театрално и филмово изкуство

2. Име и служебен адрес – Йоана Минкова Спасова-Дикова, София, ул. Кракра № 21.

3. Дата и място на раждане (заличава се при публикуване на интернет страницата) 29.04.1964 г., гр. Пловдив

4. Гражданство – българско

5. Владее на езици – английски – отлично, руски – отлично, холандски – основно, френски – основно.

6. Образование, научни степени и звания (научна организация/висше училище, период/дата, тема на дисертациите)

1978-1982 – 114 Английска езикова гимназия, София.

1982-1986 – Висш институт за театрално изкуство, специалност актьорско майсторство за драматичен театър.

1988-1992 – Санкт-Петербургски държавен институт за театър, музика и кинематография, Русия, театровед-изследовател.

1988-1992 – Санкт-Петербургски държавен институт за театър, музика и кинематография, Русия, PhD in Art Studies, тема на дисертационния труд: „Формы социально-художественного бытия образа актера“.

1993 – 2001 – младши научен сътрудник II степен.

2001 – 2006 – младши научен сътрудник I степен.

2006 – 2017 – старши научен сътрудник II степен (доцент).

2017 + – професор по Театрознание и театрално изкуство.

Папка № 2 – Дипломи и удостоверения. Приложения 2.1., 2.2., 2.3., 2.4., 2.5.

7. Заемани длъжности до момента (работодател, период)

1993 + Институт за изследване на изкуствата (Институт по проблеми на изкуствознанието) – БАН:

09.11.2022 – 09.11.2026 – директор на ИИИЗк – БАН

2017 + – професор в ИИИЗк – БАН

2008 – 2013 – научен секретар на ИПИ / ИИИЗк – БАН

2006 – 2017 – старши научен сътрудник II степен (доцент) в ИПИ – БАН

2001 – 2006 – младши научен сътрудник I степен в ИПИ – БАН

1993 – 2001 – младши научен сътрудник II степен в ИПИ – БАН

2013 – 2021 – БАН – Администрация

2017 – 2021 – научен секретар на БАН, направление „Културноисторическо наследство и национална идентичност“

2013 – 2017 – научен секретар на БАН, направления „Културноисторическо наследство и национална идентичност“ и „Човек и общество“

Други трудови договори

2025 + – професор, Софийски университет „Свети Климент Охридски“, изследовател R4 с ръководна функция. Център за върхови постижения „Наследство БГ“

2020 – 2024 – професор, Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград, ръководител на проект Erasmus Plus, Jean Monnet Activities

1992 – 1993 – 39 СОУ „Константин Кисимов“ – Младост – 2, София – учителка по английски език

1986 – 1988 – Великотърновски музикално-драматичен театър „Константин Кисимов“ – актриса

8. Месторабота и длъжност – Институт за изследване на изкуствата – БАН, директор

9. Научна и преподавателска дейност

- **изследователски проекти**, които кандидатът е ръководил и в които е участвал:

1. Научна програма „Устойчиво развитие на Център за върхови постижения „Наследство БГ“. № BG16RFPR002-1.014-0011. 2024-2029. Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, приоритетна ос 1 „Научни изследвания и технологично развитие“. 2 етап. Изследовател R4 с ръководна функция. Текущ.

2. „Топоси на паметта“. Национална програма „Развитие на българистиката в чужбина“. Решение на МС № 205/07.04.2022. Министерството на образованието и науката (МОН). Институт за изследване на изкуствата. Координатор проф. д-р Йоана Спасова-Дикова. Текущ.

3. „Кинокултура, изкуства и национални образи в България“ (КИНО.БГ). Договор № КП-06-Н60/6 от 16.11.2021. Ръководител доц. д-р Александър Донев. Фонд „Научни изследвания“. Член на екипа. Приключил 2026.

4. European Modernism in Performance Arts and Theories. Figures, Processes. Practices in the 20th Century. Number 19642-EPP-1-2020-1-BG-

ERPJMO-MODULE EMPATH. Ръководител проф. д-р Йоана Спасова-Дикова. European Commission. Erasmus Plus, Jean Monnet Activities 2020. Приключил 2024. Отлична оценка.

5. Научна програма „Изграждане и развитие на Център за върхови постижения „Наследство БГ“. № BG05M2OP001-1.001-0001. Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, приоритетна ос 1 „Научни изследвания и технологично развитие“. Изследовател R4. Приключил 1 етап 2023.

6. Национална научна програма „Културноисторическо наследство, национална памет и обществено развитие“ (КИННПОР). № ДО1-229/06.12.2018. Министерски съвет. Министерство на образованието и науката по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“. Координатор. Приключил 2022.

7. Challenges Facing the Future of Social Sciences and Humanities Challenges Facing the Future of Social Sciences and Humanities. Pilot project 2020. Centre for Culture and Governance in Europe, University of St. Gallen, Centre for Advanced Studies – Sofia. Ръководител доц. д-р Мартин Осиковски. Член на екипа. Приключил 2021.

8. Българският XX век в изкуствата и културата. ДФНИ K02/9 от 2014, 12.12.201. Ръководител проф. д-р Йоана Спасова-Дикова. Фонд „Научни изследвания“. Отлична оценка за изпълнението на проекта. Протокол № 29 от 24.07.2020 Изх (fni.bg). Приключил 2019.

9. Изработване на художествено-документален албум по творби на Феликс Каниц, Фонд „Научни изследвания“ МОН, 2010-2017. Ръководител. доц. д-р Йоана Спасова-Дикова. Приключил 2017.

10. Срещу кризата в образованието. Стратегия за интелигентен растеж чрез нов комуникативен подход за мултидисциплинарно интерактивно обучение, Фонд „Научни изследвания“ МОН, 2012-2016. Ръководител проф. д-р Мария Попова. Член на екипа. Приключил 2016.

11. Български арт архиви. Ресурси и технологии на изследване / Bulgarian Art Archives and Advanced Research Technologies (BAAART /БААРТИ/ 1-3), Фонд „Научни изследвания“ МОН, ръководител на секция „Театър“. 2006-2015. Ръководител проф. д. изк. Александър Янакиев и проф. д. изк. Клер Леви. Член на екипа. (Три проекта) Приключили 2015.

12. Literature and Multimedia in late 20th and 21st Century Europe, ръководител проф. Марсел Корнис-Поуп. Срок 2011-2013. Член на екипа. Приключил 2014.

13. Theatre Masks and Theatre Anthropology East-West („Театрални маски и театрална антропология Изток-Запад“), международен проект по инициатива на Театрален институт – Амстердамски Университет 2010-2013, ръководител проф. д-р Робърт Иренстейн. Член на екипа. Приключил 2014.

14. Актьорското изкуство в Народния театър от средата на 50-те до края 60-те години на XX век. Институт за изследване на изкуствата. Ръководител. доц. д-р Йоана Спасова-Дикова. 2009 – 2013. Приключил.

15. The Comparative History of East and Central Europe Literary Cultures: Cultural Junctures and Disjunctures in the 19th and 20th centuries – международен проект по инициатива на университета в Торонто, Канада, ръководители проф.

Марсел Корнис-Поуп, проф. Джон Нойбауер, 1999-2010. Член на екипа. Приключил 2011.

16. Viewing the Theatre Audiences – проект по спечелен конкурс за Mellon, NIAS, Васенаар, Холандия, Ръководител. доц. д-р Йоана Спасова-Дикова. 2004 – 2006. Приключил 2006.

17. European Theatre Iconography – международен проект към Научната мрежа на Европейската Научна Фондация (ESF), ръководител проф. Роб Иренстейн, проф. Чезаре Молинари, член на изследователския екип, 1997-2001. Приключил.

18. Theatre Iconography. Спечелен проект по TRIS Programme. NIAS, Васенаар, Холандия. Ръководител д-р Йоана Спасова-Дикова. 1997. Приключил.

19. Drama as Language. Спечелен проект към Британски съвет. Оксфорд, Великобритания, Ръководител д-р Йоана Спасова-Дикова. Приключил 1995.

Приложен списък (частичен) от системата SONIX на БАН

Приложение № 1.1., 1.2.

- преподавани курсове и упражнения;

2026 + – Театрален колеж „Любен Гройс“, курс по „Театрална антропология“

2022 + – Югозападен университет „Неофит Рилски“, курс по „Правоговор и Сценична реч“

2020 + – Югозападен университет „Неофит Рилски“, курс „Европейски модернизъм в изпълнителските изкуства и теории (ЕМРАТН). Фигури, процеси, практики през XX век, по проект „Жан Моне“, Дейности 2020 – Модули, „Еразъм +“

2020 – 2021 – Театрален колеж „Любен Гройс“, курс по „Театър и литература“. „Шекспир и Молиер“

2014 – 2020 – Университет по библиотекознание и информационни технологии, курсове по „Театрознание и театрален мениджмънт“ и „Модели и практики на световни форуми на изкуствата и културата“

2008-2009 – Нов български университет, Департамент „Продължаващо обучение“, курс по „Глас, дишане, звукоизвличане“

2003 – Амстердамски университет, Театрален институт, курс по „Зрителско възприятие в театъра“

2002 – Амстердамски университет, Театрален институт, курсове по „Европейски теории за актьорското изкуство от Древна Гърция до наши дни“

1998 – Славянски университет, Факултет „Изкуства“, курсове по „Словесна комуникация“ и „Енергия на словото“

1996 – Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Факултет по класически и нови филологии, курс по „Семиотика на изкуството“

1995 – Нов български университет, департамент „Масови комуникации“ – програма по „Семиотика“, Театрален департамент, департамент БСУ – курсове по „Театрална семиотика и комуникация“, „Словесна комуникация“, „Театърът като текст“

1994 – Варненски свободен университет, курс по „Театър – теория,

история, критика“

1992 – 1999 – Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Свободен Факултет, курсове по „Реторика“, „Театрално изкуство“, „Техника на говора“, „Театрална естетика“, „Теория на драмата и театъра“

1992 – 1995 – Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Факултет по начална и предучилищна педагогика, курсове по „Словесно-изпълнителска дейност“, „Техника на говора“, „Практикум за развитие на комуникативните умения“

1987 – 1988 – Великотърновски университет, курс по „Сценична реч“, „Техника на говора“

1987 – 1988 – Великотърновски университет, курс по „Естрадна сатира“

- **дипломанти, докторанти.** 4-ма дипломанти, 2 докторанти (защитили)

10. Публикационна дейност, цитати

- Публикации

Автор на 4 самостоятелни монографии (едно допълнено издание на български и на английски език), 4 монографии в съавторство (едно на български и на английски език; две от монографиите са отличени с награда „Икар“ за критически текст от Съюза на артистите в България), съавтор и редактор на 3 енциклопедични издания, близо 160 научни публикации у нас и в чужбина (една от тях номинирана за награда „Икар“ 2014 за критически текст от Съюза на артистите в България), от които 12 – Web of Science без импакт фактор (две са и в Scopus); 5 – Scopus (1 – Q1 Scopus); 8 – ERIH PLUS NSD.

Монографии

1. Spassova-Dikova J.. The Bulgarian Theatrical Twentieth Century / Българският театрален двадесети век. Институт за изследване на изкуствата – Българска академия на науките, 2026, (на български и на английски език, допълнено издание). ISBN:ISBN 978-619-7619-31-7, 224;

2. Спасова-Дикова, Й.. Българският театрален двадесети век. Институт за изследване на изкуствата – БАН, 2023, ISBN:978-619-7619-32-4, 173;

3. Й. Спасова-Дикова; М. Чапразов. Актьорът и паметта. Андрей Чапразов (1920-1999). По случай 100 години от рождението на актьора. С. Институт за изследване на изкуствата – БАН, 2020. ISBN: 978-954-8594-88-2;

4. Й. Спасова-Дикова, И. Братоева-Даракчиева, Е. Трайкова, К. Леви, С. Ташева, Т. Стоилова-Дончева. Българският XX век в изкуствата и културата, С. Институт за изследване на изкуствата – БАН, 2019. ISBN: 978-954-8594-76-9;

5. J. Spassova-Dikova, I. Bratoeva-Darakchieva, I. Genova, Cl. Levi, T. Stoilova-Doncheva, St. Tasheva, E. Traykova. Bulgarian 20th Century in Arts and Culture, S. Institute of Art Studies, 2019 (на английски език). ISBN:978-954-8594-77-6;

6. Й. Спасова-Дикова. Мелпомена зад желязната завеса. С. „Камея“, 2015 ISBN 978-619-7084-20-7;

7. Й. Спасова-Дикова, Н. Йорданов, Р. Попилиев, К. Николова, В. Дечева. История на български театър. Българският театър между двете световни войни на XX век. Том 4. С. Институт за изследване на изкуствата, 2011, ISBN 978-954-8594-25-7;

8. Й. Спасова-Дикова. За две актьорски съзвездия. С. „Камея“ / „Продуцентска къща две и половина“, 2004, ISBN: 95490404297.

Енциклопедии

1. Й. Спасова-Дикова. Универсален енциклопедичен речник, т. 1 и 2, ред. И. Касабов, Кр. Симеонов, Издателска къща „Свидас“, София, 1999, ISBN: 954-90446-1-0; , 2003. ISBN: 954-90446-2-9 (съавтор);

2. Й. Спасова-Дикова. Енциклопедия на българския театър, „Труд“, 2005, 2008 – автор на част от статиите. ISBN 9545285028; 9545287713;

3. Й. Спасова-Дикова. Българска енциклопедия А-Я, БАН, КК „Труд“, Софтуерна компания „Сирма“ – автор на част от статиите. 2002-2008. ISBN 9545286121; 9545285192; 9545283130.

Приложени списъци от системата SONIX на БАН

Приложния № 1.3., 1.4., 1.5., 1.16.

- Цитати

282 цитирания по данни на системата SONIX на БАН.

31 цитирания в Web of Science Scopus и –по данни на системата SONIX на БАН.

121 цитирания в международни научни издания по данни на системата SONIX на БАН.

Н индекс:

- 1 според Web of Science ([Joanna Spassova-Dikova | Publons](#)).
- 2 според Scopus ([Scopus - Citation Overview](#))
- 4 според Google Scholar ([Joanna Spassova-Dikova / Йоана Спасова-Дикова - Google Наука](#)).
- 8 (изчислен по данни на системата SONIX на БАН).

Приложени списъци от системата SONIX на БАН.

Приложния № 1.6., 1.7., 1.8

11. Научно-приложна дейност

– над 50 публикации в научно-популярни издания;

Приложени списък от системата SONIX на БАН

Приложние № 1.9.

– съставителска и редакторска дейност

Съставител и редактор на повече от 10 тематични сборници и броеве на научни списания; член на редколегии на научни книги, сборници и списания.

Главен редактор на *Papers of BAS*. Българска академия на науките – 2025 +

Зам.-главен редактор на *Papers of BAS*. Българска академия на науките – 2017 г.

Член на редколегията на „Научни известия „Наследство БГ“ – 2026 +

Член на редколегията на поредицата „Текст и изображение“ – 2024 +

Член на редколегията на сп. „Балкани“, Институт за балканистика с център по тракология – БАН – 2014-2022

Член на редколегията на „155 художествени произведения от сбирките на БАН“ – 2025

Член на редколегията на „150 години Българска академия на науките“ – 2020

Член на редколегията на „145 години Българска академия на науките“ – 2015

Съставител и редактор на двутомното двуезично издание „Българският XX век в изкуствата и културата“ / *Bulgarian 20th Century in Arts and Culture*, S. Institute of Art Studies – 2019

Приложени списъци от системата SONIX на БАН

Приложни № 1.10., 1.11.

12. Участие в научни съвети и научни експертни комисии

Експерт към Министерство на културата „Стратегия за развитие на културата 2014-2020“, експертна група „Проекти и програми“; национално контактено лице по рамкови програми на ЕС за научни и изследвания и иновации „Хоризонт 2020“; Национален експерт по програма ERIN PLUS, NSD; експерт в НАОА; член на УС на „Регионален център за опазване на нематериалното културно наследство под егидата на ЮНЕСКО“; член на УС на Сдружение „Изграждане на Център за върхови постижения Наследство БГ – 2; член на УС на БАН; член на различни комисии към УС на БАН; член на ОС на БАН; член на НС на ИИИЗК-БАН; член на организационни и програмни комитети на научни форуми; председател и член на различни журита за присъждане на научна степен и заемане на академични длъжности в БАН и ВУЗ-ове; председател и член на различни научни комисии и инициативни комитети; председател и член на жури на национални и международни театрални фестивали.

Приложени списъци от системата SONIX на БАН

Приложения № 1.12., 1.13., 1.14., 1.15.

13. Членство в международни и национални професионални научни асоциации, федерации, дружества и др.

- Netherlands Institute for Advanced Studies (NIAS);

